

Зубенко О.В.

Вінницький національний технічний університет

Стимулювання педагогічного спілкування на заняттях з іноземної мови

Незалежно від мінливих орієнтирів і намірів у галузі освітньої політики, які притаманні тому чи іншому періоду розвитку суспільства, основною самостворюючою функцією навчання була та залишається необхідність передавання молодим поколінням змісту соціального досвіду. Оволодіння іноземною мовою (надалі ІМ) в цілому мотивується зовнішніми факторами, але ефективність залежить від сформованості внутрішньої мотивації, яка поділяється на комунікативну, лінгвопізнавальну та інструментальну. Також важливо формувати у студентів вміння самовмотивувати свою діяльність. Викликати зацікавленість – означає стимулювати самостійне вивчення предмету, яке виходить за межі офіційних вимог. Вирішальну роль тут відіграє якість викладання, педагогічне спілкування.

Педагогічне спілкування (ПС) – це професійне спілкування викладача із учнями, що має певні педагогічні функції і спрямоване на створення сприятливого психологічного клімату, а також на іншого роду психологічну оптимізацію навчальної діяльності і відношень між педагогом та учнями і всередині даного колективу.

Недостатня увага до особистості студента в процесі навчання, переважна орієнтація прикладних методів навчання на діяльність, обходячи увагою особистість студента призводить до великих педагогічних прорахунків. Оптимальне ПС – таке спілкування педагога зі студентами у процесі навчання, яке створює найкращі умови для розвитку мотивації студентів і творчого характеру навчальної діяльності, для правильного формування особистості молодої людини.

Мотиваційні стратегії не можуть працювати у вакуумі, так само вони не можуть бути втілені у камні. Існують певні передумови для того, щоб будь-які

спроби згенерувати мотивацію, простимулювати студентів до спілкування були ефективними. Ось деякі із них:

1. належна поведінка викладача та добре взаєморозуміння між викладачем та студентом;
2. приємна та підтримуюча атмосфера в аудиторії;
3. характеристика цільності групи студентів відповідними груповими нормами.

Поведінка викладача – це потужний „мотиваційний та стимулюючий інструмент”. Вплив викладача різноманітний, коливається від взаєморозуміння зі студентами до поведінки вчителя, яка „превалює” та/або „залучає” студента виконувати завдання. Ключовим елементом є встановлення стосунків спільної довіри та поваги між учнями за допомогою спілкування з ними на особистісному рівні. Ця спільна довіра може привести до ентузіазму. В будь-якому випадку, викладачі-ентузіасти діляться відчуттям відданості та зацікавленості предметом, причому не тільки вербально, але й також невербально – студенти запозичують від них навіть поведінку.

Якщо не підтримувати та не захищати мотивацію, розпочинаючи навчання ІМ, то природня тенденція втомлюватися та нудитися від завдання, здатність піддаватися будь-яким відвертаючим розвагам стане результатом демотивації. Тому необхідно мати стимулюючий репертуар, включати декілька підтримуючих мотиваційних стратегій, а саме: а) підвищення самовпевненості студента; б) підвищення автономії студента. Адже, говорячи про ПС у вузі, необхідно враховувати один з головних факторів – вік студентів (16-25 років).

Головна особливість юнацького віку – це усвідомлення власної індивідуальності, неповторності і несхожості з іншими. Як наслідок цього усвідомлення може виникнути внутрішня напруженість, що породжує відчуття самотності.

У будь-якому „відлякуючому” контексті, яким може бути і клас мовлення, важливо з’ясувати, як підтримати та підвищити самовпевненість студента. Існує п’ять підходів, які тяжіють допомогти цьому:

1. Викладачі можуть заохочувати віру в те, що компетенція – це мінливий аспект розвитку;

2. Улюблені власні концепції стосовно іншомовної компетенції можуть підтримати впровадження постійного досвіду досягнення успіху;

3. Кожен буде більше цікавитися завданням, якщо відчуватиме, що робить певний внесок;

4. Достатньо маленького особистого слова заохочення;

5. Викладачі можуть зменшити групову занепокоєність шляхом створення менш стресового навчального контексту.

Найвища цінність ПС – індивідуальність педагога і учня. Поспіх, невміння і небажання вислухати, зрозуміти те, що відбувається у складному юнацькому світі, неспроможність подивитися на проблему з позицій молоді людини, самовпевненість у непогрішимості власного життєвого досвіду – все це може створити психологічний бар'єр у ПС. Тому у викладанні мови слід брати до уваги різноманітні фактори, які сприяють або навіть заважають успіху. Мова – це частина певної реальності і використовується для передачі цієї реальності іншим. В результаті, вивчення іноземної мови робить суттєвий внесок у соціальне буття студента, починаючи з моменту його залучення у процес сприйняття нової соціальної та культурної поведінки і шляхів мислення.

Література:

1. Королькова Е.В., Косачева Т.А. Возможности повышения результативности самостоятельной работы студентов по иностранному языку. - <http://www.rusnauka.com/ARTICLE/Pedagog/62.html>
2. Основы педагогики и психологии высшей школы./Под ред. А.В.Петровского. – МГУ,1986.
3. Thanasoulas Dimitriou. Motivation and Motivating in the Foreign Language Classroom. - 2002. - <http://www.englishclub.com/tefl-articles>
4. Чибрикина В.Г. Педагогическое общение в вузе. - [http://www.festu.ru/structure/library/science/s127/article 45/htm](http://www.festu.ru/structure/library/science/s127/article%2045/htm)